

ANTYK

FILOZOFIA

STOICYZM

twórca: Zenon z Kition
założenia: życie zgodne z rozumem,
opanowanie namiętności jako warunek
szczęścia,

EPIKUREIZM

twórca: Epikur z Samos
założenia: życie szczęśliwe to życie
moralne, szczęście to także brak
cierpień

HEDONIZM

twórca: Arystyp z Cyreny
założenie: za szczęście uważa się
jedynie rozkosz cielesną

IDEALIZM OBIEKTYWNY

twórca: Platon
założenia: byty ziemskie są jedynie
niedoskonałym odbiciem bytów idealnych

2
źródła
historii
cywilizacji

nazwa
i ramy czasowe epoki

łac. antiquus - dawny
od IX/VIII w. p.n.e.
do 476 (upadek Cesarstwa
Zachodniorzymskiego)

Nowe gatunki literackie:

Elegia, Epigramat, Epos,
Oda, Sielanka, Tren,

Mitologia

najpopularniejsze mity:

o Dedalu i Ikarze
o Wojnie Trojańskiej
o Syzyfie
o Orfeuszu i Eurydyce
o Narcyzie
o Edypie
o Demeter i Korze
o sądzie Parysa
o Odyseusie

Ateny

Rzym

cechy tragedii antycznej:

1. Zasada 3 jedności (miejsca, czasu, akcji)
2. zasada decorum (wysoki styl języka, wypowiedzi)
3. obecność chóru (który komentuje akcję,
wprowadza bohaterów)
4. zasada jedności estetyki
(sceny tragiczne nie przeplatają się z komicznymi)
5. na scenie jest co najwyżej 3 aktorów
6. o krwawych, okrutnych scenach informuje posłaniec

Jerozolima

BIBLIA

- 1) Stary Testament
- 2) Nowy Testament

Teksty kultury:

- Psalmi
- Proroctwa
- Przypowieści
- Piesń nad Piesniami
- Apokalipsa św. Jana

to spadkobierca kultury greckiej

Najważniejsi twórcy literatury Rzymskiej to:

Wergiliusz, Horacy,

filozofowie to: Seneka, Marek Aureliusz,

ŚREDNIOWIECZE

nazwa

i ramy czasowe epoki

łac. medium aevum -
- wiek średni

EUROPA

od 476 (upadek Cesarstwa
Zachodniorzymskiego)
do XIV/XV w.

POLSKA

od 966r - chrzest Polski
do XV/XVI w.

TEOCENTRYZM

Bóg w centrum
ludzkiego życia oraz
kultury, sztuki, literatury
podporządkowanie
ludzkich spraw Bogu,

Uniwersalizm Europy

Średniowieczna Europa to jeden:

ustrój [feudalizm]
język [łacina]
religia
idea [teocentryzm]
sztuka poświęcona Bogu
scholastyka
styl romański i gotycki
symbolika [taniec śmierci etc.]

FILOZOFIA

AUGUSTYNIZM

twórca: Św. Augustyn (354-430)
założenia: człowiek to istota rozdarta
między:

- dobrem i złem
- niebem a ziemią
- duszą a ciałem

Szczęście, można odnaleźć tylko w Bogu,
który decyduje o ludzkim losie.

TOMIZM

twórca: Św. Tomasz z Akwinu (1226-1274)
założenia: wzorowane na filozofii
Arystotelesa. Każdy człowiek znajduje się
w ściśle określonym miejscu drabiny
społecznej, przez wzgląd na to, powinien
wywiązywać się ze swoich obowiązków.

FRANCISZKANIZM

twórca: Św. Franciszek z Asyżu (1182-1226)
założenia: filozofia prezentuje program
wiary radosnej, pełnej miłości okazywanej
zwłaszcza do słabszych oraz wiary pokornej
*** "Kwiatki św. Franciszka z Asyżu"***

Literatura

WZORCE OSOBOWE

ASCETA (swoje życie
poświęcił Bogu np. Św. Aleksy)

RYCERZ (odważny, honorowy,
wierny władcy, walczy w obronie
wiary, np. Roland)

WŁADCA (następca Boga na ziemi,
rozważny, sprawiedliwy
np. Chrobry, Karol Wielki)

GATUNKI LITERACKIE

LIRYKA

poezja liturgiczna (tropy, sekwencja,
hymn, oficjum rymowane)

poezja świecka (epitafium, lament, ;pieśń obozowa)

EPIKA

nurt religijny (hagiografia - żywoty świętych, kazania)
nurt świecki (roczniki, kroniki)

DRAMAT

dramaty liturgiczne (misteria, moralitety, intermedia, mirakle)

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

"Pieśń o Rolandzie"
"Dzieje Tristana i Izoldy"
"Wielki Testament" Francois Villon
"Boska Komedia" Dante Alighieri

"Kronika" Gall Anonim
"Bogurodzica"
kazania Świętokrzyskie
kazania Gnieźnieńskie
Psałterz Floriański
legenda o św. Aleksym
"Satyra na leniwych chłopów"
"O zachowaniu się
przy stole" Słoty
"Rozmowa mistrza Polikarpa
ze śmiercią"

RENESANS

nazwa

i ramy czasowe epoki

wł. rinascita, fr. renaissance

- odrodzenie

EUROPA

od XV/XVI w.

do końca XVI w.

POLSKA

od XV w.

do XVI/XVII w.

Reformacja
Kontreformacja

1517 - pierwsze wystąpienie Lutra

1520 - Luter pali bullę papieską,

1534 - król angielski Henryk VIII ogłasza się głową Kościoła narodowego

1535 - Kalwin organizuje własny Kościół (Genewa),

IDEOLOGIA EPOKI

HUMANIZM

łac. humanus - ludzki;

"Homo sum, humani nil a me alienum puto" - Człowiekiem jestem, nic co ludzkie nie jest mi obce";
prąd przeciwny do teocentryzmu, w centrum stawia człowieka, jego rozwój, i wszystko to, co związane jest z życiem człowieka, który stał się wyzwolony od autorytetu Kościoła;

IRENIZM

gr. eirene - pokój;

dążenie do przywrócenia jedności w Kościele chrześcijańskim, drogą dialogu i kompromisu między jego poszczególnymi odłamami,

LUDZIE RENESANSU

Leonardo da Vinci (1452-1519)

Michał Anioł (1475-1564)

Erazm z Rotterdamu (1467-1536)

Rafaël Santi (1483-1520)

Literatura

CECHY STYLU

RENEZANSOWEGO

umiar harmonia

humanizm spokój

prostota kanon

RENEZANS TO:

- wzrost roli jednostki;

- powrót do antyku;

- mecenat artystyczny [świecki]

- gwałtowny rozwój wiedzy i nauk nie tylko humanistycznych;

- rozpowszechnienie druku;

- rozwój języków narodowych;

Teksty kultury

"Dekameron" Giovanni Boccaccio

"Sonety do Laury" Francesco Petrarca

Mikołaj Rej

"Krótka rozprawa między trzema osobami, Panem, Wójtem a Plebanem,"

"Żywot człowieka poczciwego"

Jan Kochanowski

"Odprawa posłów greckich"

Pieśni, Fraszki, Treny,

Szymon Szymonowicz "Żeńcy"

Andrzej Frycz Modrzewski

"O poprawie Rzeczypospolitej"

Piotr Skarga "Kazania Sejmowe"

WZORCE OSOBOWE

HUMANISTA

człowiek wszechstronnie wykształcony, ciekawy świata, tolerancyjny,

ZIEMIANNIN

wzorowy gospodarz, czerpiący satysfakcję z wykonywanej pracy, żyjący zgodnie z cyklem natury, skromny, honorowy,

DWORZANIN

erudyta, zorientowany w nowościach kulturalnych, z poczuciem humoru, czerpie radość z życia,

BAROK

nazwa

i ramy czasowe epoki

słowo barok pochodzi z języka hiszpańskiego, baruecco - perła o nie-regularnym kształcie, EUROPA

od XVI/XVII w.

do poł. XVIII w.

POLSKA

od końca XVI w.

do XVIII w.

STYL BAROKOWY

- wprowadzono brzydotę jako środek wyrazu,
- kontrast,
- alegoryczność
- naturalizm
- iluzjonizm
- ukazywanie scen mistycznych i martyrologicznych
- rozwinęło się malarstwo portretowe i pejzażowe
- rzeźbiarz przedstawiają postacie w ruchu
- metamorfoza (przemiana)
- dynamizm postaci
- indywidualizm
- obfitość zdobień
- pałace zdobione attykami

Literatura

DWA NURTY LITERATURY BAROKU

DWORSKI

rozwijający się na dworach magnackich, które pretendowały do miana centrów kultury, jego przedstawiciele ulegali zagranicznej modzie, przejmowali nowinki literackie, nowe idee, filozofie etc.

SARMACKI

kultywuje polskość, tradycję narodową, rozwijał się przede wszystkim na dworach szlacheckich, unika zapatrzenia na zachodnią modę, kulturę etc.

Główne hasła epoki

sarmatyzm

Szlachta wywodziła swój rodowód od starożytnego plemienia Sarmatów, propagując przy tym cnoty, takie jak honor i odwagę.

kontrreformacja (patrz: renesans)

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

"Świętoszek", "Skąpiec" - Moliere
 "Makbet", "Hamlet", "Otello",
 "Król Lear" - William Szekspir
 "Cyd" - Pierre Cornelle

"Cuda miłości", "Niestatek",
 "Do trupa" - Jan Andrzej Morsztyn
 "Marność", "Krótkość żywota",
 "Do Anny", "Cnota grunt
 wszystkiemu" - Daniel Naborowski
 "Nierządem Polska stoi", "Zbytki
 polskie", "Pospolite ruszenie",
 "Kto mocniejszy, ten lepszy",
 "Transakcja wojny chocimskiej" -
 - Wacław Potocki
 "Pamiętniki" - Jan Chryzostom Pasek

OŚWIECENIE

nazwa

i ramy czasowe epoki
nazwa epoki wiąże się ze szczególnym znaczeniem jakie miało odegrać oświecenie, jest to wiek rozumu i filozofii, rozwoju nauki, która miała oświecić ówczesne społeczeństwa, nie zupełnie zdającego sobie sprawę ze swoich praw do życia, wolności etc.

EUROPA

od końca XVII w.
do końca XVIII w.

POLSKA

od lat dwudziestych XVIII w.
do 1795 r. (III rozbiór Polski)

WZORCE OSOBOWE

CZŁOWIEK OŚWIECONY

wszechstronnie wykształcony,
tolerancyjny, odczytany,
znający języki obce,
jeździ po świecie,
otwarty, ciekawy świata,

Literatura

GATUNKI LITERACKIE

powrót do gatunków antycznych, rozwój publicystyki, esej, felieton, list, powieść sentymentalna,

Sztuka Oświecenia

KLASYCYZM

powrót do starożytnej sztuki Grecji i Rzymu

ROKOKO

styl występujący w architekturze i sztuce, charakteryzujący się dekoracyjnością, dbałością o szczegóły, liczne zdobienia roślinne, muszle etc.

SENTYMENTALIZM

główne cechy to nastrojowość oraz uczuciowość, rozwój pejzażu,

FILOZOFIA

RACJONALIZM

twórca: Kartezjusz (1596 - 1650)
założenia: ludzki rozum jako jedyne źródło poznania, wiedzy i prawdy,

ATEIZM

założenia: odrzuca istnienie Boga
DEIZM

założenia: Bóg stworzył świat, ale nie ingeruje w jego dzieje

EMPIRYZM

twórca: Francis Bacon (1561 - 1626)
założenia: doświadczenie jako jedyne źródło prawdy, wiedzy, - te idee stały się punktem wyjścia dla filozofii Johna Locka (1632-1704), która propagowała hasło "tabula rasa" (czysta tablica)

UTYLITARYZM

założenia: dążenie do bycia użytecznym dla innych ludzi, co ma doprowadzić do dobra powszechnego,

IRRACJONALIZM

założenia: przeciwstawiał się racjonalizmowi, oprócz rozumu doceniał rolę wiary, intuicji, uczucia,

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

Ignacy Krasicki - Bajki
("Wstęp do bajek", "Ptaszki w klatce"
"Szczer i kot", "Malarze", "Filozof"
"Jagnię i Wilcy", "Dewotka",
"Kruk i Lis")
Satyry ("do Króla", "Pijaństwo",
"Świat zepsuty") poemat
hieroiomiczny "Monachomachia"
Adam Naruszewicz "Chudy literat"
Franciszek Karpiński "Do Justyny"
"Laura i Filon" "Żale sarmaty
nad grobem Zygmunta Augusta"
Julian Ursyn Niemcewicz
Józef Wybicki "Pieśń Legionów Polskich
we Włoszech"
PUBLICYSTYKA
Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic,

ROMANTYZM

nazwa

i ramy czasowe epoki

łac. romanus

EUROPA

od końca XVIII w.

do lat 50 XIX w.

POLSKA

od 1795 r. (III rozbiór
Polski)

do 1863 r.

(wybuch powstania
styczniowego)

Literatura

TŁO HISTORYCZNE

1640-1660 - rewolucja
burżuazyjna w Anglii,

1789 - Wielka Rewolucja
Francuska,

1821 - powstanie w Grecji
przeciwko tureckiej okupacji,

1825 - powstanie dekabrystów
w Rosji

1830 - powstanie lipcowe
we Francji, listopadowe
w Polsce

1863 - powstanie styczniowe

IDEOLOGIA EPOKI

MISTYCYZM

uczucie góruje nad rozumem

ROLA POETY

artysta, poeta, wieszcz - jednostka
genialna, przewodnik narodu,
proces tworzenia porównywany
z procesem tworzenia przez Boga

LUDOWOŚĆ

fascynacja kulturą i moralnością ludzi
prostych,

MESJANIZM

Polska "Chrystusem Narodów"

ORIENTALIZM

czerpanie motywów z kultury wschodu

UCZUCIOWOŚĆ

przeciwstawienie się rozumowi

"Czucie i wiara silniej mówi do mnie,
Niż mędrca szkiełko i oko"

A. Mickiewicz "Romantyczność"

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

Johan Wolfgang Goethe
"Król Olch"

"Cierpienia młodego Wertera"

George Gordon Byron "Glauc"

Adam Mickiewicz "Oda do młodości"

"Ballady i romanse" "Dziady"

"Sonety Krymskie"

"Konrad Wallenrod" "Pan Tadeusz"

"Liryki lozańskie"

Juliusz Słowacki "Kordian"

"Grób Agamemnona"

"Testament mój"

"Smutno mi, Boże!" Hymn

Zygmunt Krasiński "Nie-boska

Komedia" "Irydion" "Psalmy

przyszłości" Aleksander Fredro

"Zemsta" "Śluby panieńskie, czyli
magnetyzm serca"

Cyprian Kamil Norwid

"Fortepian Szopena"

"Coś ty Atenom, zrobił, Sokratesie"

"Do obywatela Johna Brown"

"Bema pamięci żałobny-rapsod"

WZORCE OSOBOWE

BOHATER BAJRONICZNY

(Glauc) zbuntowany
wobec świata,
samotny, tajemniczy,
o niejasnej przeszłości,
- romantyczny buntownik

BOHATER WERTERYCZNY

("Cierpienia młodego Wertera"
J. W. Goethe) romantyczny
kochanek, nieszczęśliwie
zakochany, nie umie walczyć
o uczucie,

BOHATER WALLENRODYZYNY

(A. Mickiewicz "Konrad
Wallenrod") oprócz cech
bohatera bajronicznego,
charakteryzuje się również
miłością do ojczyzny,

WIESZCZ-POETA

(A. Mickiewicz III "Dziady"
- postać Konrada)
buntownik, świadomy
swojej misji

GATUNKI LITERACKIE

ballada romantyczna
powieść poetycka,
powieść gotycka,
poemat dygresyjny,
dramat romantyczny,

nowe środki wyrazu:
frentetyzm
ironia romantyczna,

POZYTYWIZM

nazwa

i ramy czasowe epoki

nazwa epoki wywodzi się od filozofii, która została sprecyzowana w 1830 r., przez A. Comte w dziele "Kurs filozofii pozytywnej"

pozytywny to uzasadniony, oparty na przesłankach,

EUROPA

od końca XVIII w.

do lat 90 XIX w.

POLSKA

od 1795 r. (III rozbiór Polski)

do 1891 r (debiut poetów małopolskich)

WZORCE OSOBOWE

człowiek wierzący w potęgę umysłu, zaradny, pracuje przede wszystkim dla społeczeństwa, później dla siebie, realizuje postulaty pracy u podstaw i pracy organicznej

Literatura

NOWE GATUNKI LITERACKIE

Nowela - spełniająca zadania społeczne, poruszała takie tematy jak:

dziecko „Dobra pani” „Janko Muzykant”

„Antek” „A.B.C”

miasto „Mendel gdański” „Dym”

wieś „Antek”

Żyd „Mendel gdański”

emigrant „Latarnik”

Obrazek „Jaś nie doczekał” „W piwnicznej izbie”

Opowiadanie „Nasza szkapą”.

Powieść naturalistyczna

Powieść realistyczna

Powieść historyczna

Felieton

Reportaż

List z podróży

FILOZOFIA

FILOZOFIA POZYTYWNA (Comte)

SCJENTYZM

UTYLITARYZM (John Stuart Mill)

EWOLUCJONIZM (Herbert Spencer)

DETERMINIZM (Hipolit Taine)

PROGRAM POLSKICH POZYTYWISTÓW

- 1) PRACA ORGANICZNA
- 2) PRACA U PODSTAW
- 3) EDUKACJA SPOŁECZEŃSTWA
- 4) STWORZENIE RYNKU KAPITALISTYCZNEGO
- 5) EMANCYPACJA
- 6) ASYMILACJA ŻYDÓW
- 7) TOLERANCJA

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

„Lalka”, felietony - B. Prus

„Nad Niemnem” - Eliza Orzeszkowa

„Potop”, „W pustyni i w puszczy”

- Henryk Sienkiewicz

Nowele - B. Prus, H. Sienkiewicz, E. Orzeszkowa

„Przed Sądem” - Maria Konopnicka

cykl sonetów A. Asnyka „Nad głębiami”

„Grube ryby” - Michał Bałucki

MODERNIZM (Młoda Polska)

nazwa

i ramy czasowe epoki
modernizm -

fr. modernisme,
co oznacza sztukę
nowoczesną,
nowatorstwo,

EUROPA

od lat 90 XIX w.
do 1918 (koniec
I wojny światowej)

POLSKA

od 1891 r (debiut
poetów małopolskich)
do 1918 r (odzyskanie
niepodległości)

PRĄDY LITERACKIE

DEKADENTYZM

ściśle związany z fin de siècle
(koniec wieku), kryzys wartości
moralnych i kulturowych,
uważano, że ludzkość stoi
na skraju zagłady,
inne cechy to bierność i apatia

SYMBOLIZM

posługiwanie się symbolem,
znakiem o dużej ilości znaczeń,

IMPRESJONIZM

do literatury przeniknął
z malarstwa, nazwa pochodzi
od obrazu Claude'a Moneta
"Impresja-wschód słońca"
charakterystyka: oddanie
nastroju chwili, subiektywnych
odczuć, nastawienie na wrażenia
zmysłowe,

NATURALIZM

odzwierciedlanie rzeczywistości
z fotograficzną dokładnością,
dbałość o szczegóły, skrajny
obiektywizm, minimalizacja
roli narratora i subiektywnych
uwag,

EKSPRESJONIZM

ukazanie świata wewnętrznego
człowieka,

FILOZOFIA

Artur Schopenhauer (1788-1860)

istotą życia ludzkiego jest popęd,
z którym należy walczyć:

- wyzbyć się pożądań,
- uciec w NIRWANĘ,
- kontemplacja sztuki,
- współczucie dla innych,
- powrót do przyrody,

Henryk Bergson (1859-1941)

- intuicja jako środek poznania
świata,

Fryderyk Nietzsche (1844-1900)

pochwała człowieka mocnego,
aktywnego, silnego duchowo,
odrzucał wszystko co słabe,
stworzył pojęcie nadczłowieka,

Karol Marks (1818-1883)

Fryderyk Engels (1820-1895)
stworzyli filozofię marksistowską,
będącą filozofią rosnącego w siłę
proletariatu,

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

- "Rozdziobią nas kruki, wrony" "Ludzie Bezdumni" Stefana Żeromskiego
"Statek pijany" Artura Rimbaud "Moralność Pani Dulskiej" Gabrieli Zapolskiej
"Lord Jim" Josepha Conrada "Wesele" Stanisława Wyspiańskiego
"Chłopi" Władysława Reymonta "Na Anioł Pański"
"Hymn do Nirwany" "E'viva l'arte" K. P. Tetmajera
"Na skalnym Podhalu" K. P. Tetmajera "W chałupie" "Hymny"
"Dies irae" Jana Kasprówicza "Deszcz jesienny" Leopolda Staffa
"Padlina" Charlesa Boudelaire'a

DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE

nazwa

i ramy czasowe epoki

nazwa epoki wywodzi się od określenia czasu historycznego, czasu między dwoma wielkimi wojnami, które nakreśliły kształt i charakter świata, Europy i Polski

EUROPA

od końca XVIII w.
do lat 90 XIX w.

POLSKA

od 1795 r. (III rozbiór Polski)
do 1891 r (debiut poetów małopolskich)

ABSTRAKCYJNYZM

KUBIZM - Picasso

SURREALIZM - Salvador Dali

BEHAVIORYZM

EGZYSTENCJALIZM

FUTURYZM - Hasło:

"ryczący automobil
jest piękniejszy niż
Nike z Samotraki".

DADAIZM

NEOKLASYCYZM

NADREALIZM

INTROSPEKCJA

FILOZOFIA

INTUICJONIZM

twórca: Henryk Bergson (1859-1941)

założenia: siła rządząca światem to elan vital, czyli pęd życia, który odczuwają zwłaszcza artyści,

PRAGMATYZM

twórca: William James (1842-1910)

założenia: poznanie świata to zaspokajanie potrzeby ludzkiej, człowiek nie chce osiągnąć prawdy, lecz korzyść,

FENOMENOLOGIA

twórca: Edmund Husserl

założenia: dążenie do wyeliminowania wszelkich spekulacji filozoficznych, formułowanie jasnych, klarownych stwierdzeń

ŁUDZIE, KTÓRZY WPŁYNĘLI NA KSZTAŁT EPOKI

Albert Einstein (1879 - 1955)

Max Planck - fizyka kwantowa

Zygmunt Freud (1856 - 1939) -

twórca psychoanalizy,

John Watson (1879 - 1958) -

twórca behavioryzmu

Oswald Spengler (1880 - 1936)

- autor dzieła "Zmierzch Zachodu",
gdzie przedstawia szczegółową
analizę cywilizacji XX wieku,

NAJWAŻNIEJSZE TEKSTY LITERATURY

Twórczość Juliana Tuwima,

Bolesława Leśmiana,

"Proces" F. Kafki

"Mistrz i Małgorzata" Michaiła Bułhakowa

"Przedwiośnie" Stefana Żeromskiego

"Ferdydurke" Witolda Gombrowicza

"Granica" Zofii Nałkowskiej

"Szewcy" Stanisława Ignacego Witkiewicza

"W poszukiwaniu straconego czasu" Marcel Proust
James Joyce "Ulysses"

POLSKA LITERATURA WSPÓŁCZESNA

POLSKIE POKOLENIA LITERACKIE XX wieku

Pokolenie 1910 - Miłosz, Andrzejewski, Malewska, Brandys, Parnicki,
(urodzeni ok. 1910 roku, debiutowali przed wybuchem II wojny światowej)

Pokolenie Kolumbów - Baczyński, Bratny, Białoszewski, Gajcy, Herbert, Różewicz, Szymborska,
(urodzeni ok. 1920 roku, ich młodość nakreśliły takie wydarzenia jak wojna, powstanie warszawskie, dla nich wojna to czas apokalipsy spełnionej)

Pokolenie "pryszczatych" - Braun, Konwicki, Wirpsza, Woroszyński
(realizowali założenia socrealizmu)

Pokolenie `56 "współczesności" - Bryll, Grochowiak, Hłasko, Mrozek, Nowak, Nowakowski, Poświatowska,
(bunt wobec rzeczywistości socjalizmu, skupieni wokół czasopisma literacko-artystycznego "Współczesność")

Pokolenie `68 Nowa Fala - Barańczak, Lipska, Kornhauser, Krynicki, Zagajewski
(artyści urodzeni w latach `40, dla pokolenia ogromne znaczenie miał marzec `68
>>demonstracja przeciw zdjęciu "Dziadów" na UW wyreżyserowanych przez Dejmka<<)

Pokolenie `78 - Maj, Huelle, Polkowski, Jastrun
(charakter pokolenia nakreśliły wydarzenia czerwca `76)